

»... پس از افتتاح راه‌آهن چابهار، کanal سوئز از اهمیت بین‌المللی اش کاسته و در طریق تجارت درجه دوم خواهد شد و نیز افغانستان را تا اندازه‌ای از کشمکش روس و انگلیس نجات خواهد بخشود. راه‌آهن چابهار جغرافیای تجارت دنیا را تغییر خواهد داد و کسانی که نظر دوربین و فهم حقایق سنج دارند، می‌بینند که اگر راه‌آهن چابهار متصل به سواحل دریای سیاه مدیترانه آمد، در مدت ۵۰ سال این بندر محقر کوچک خراب، اولین بندر دنیا خواهد گردید. چه هیچ بندری مانند آن ایستگاه تجارت شرق و غرب دیده نمی‌شود...«

این سند تاریخی که جایگاه برجسته چابهار در جغرافیای تجاری جهان را ترسیم کرده، بخشی از یک مقاله بلند با عنوان «راه‌آهن چابهار یا اعظم طرق تجاری بین‌المللی» است که در خردادماه ۱۳۰۶ در هفته‌نامه حب‌المتین کلکته منتشر شده است. این مقاله به همراه صدها گزارش و سند تاریخی دیگر «بلوچستان در عصر پهلوی اول؛ گزیده جراید و مطبوعات» از مجموعه ۲۲ جلدی «پژوهش‌های ایران فرهنگی» گزیده جراید و مطبوعات بلوچستان در عصر پهلوی اول پنجمین عنوان و مجلد از مجموعه ۲۲ جلدی «پژوهش‌های ایران فرهنگی»

که زیر نظر محسن شهرنازدار، انسان‌شناس و پژوهشگر حوزه تاریخ و فرهنگ بلوچستان و با حمایت منطقه آزاد چابهار به چاپ رسیده است.

گزیده جراید و مطبوعات بلوچستان در عصر پهلوی اول پنجمین عنوان و مجلد از مجموعه ۲۲ جلدی «پژوهش‌های ایران فرهنگی» گردآوری استناد کتاب «بلوچستان در عصر پهلوی اول» به مانند جلد چهارم مجموعه پژوهش‌های ایران فرهنگی یعنی بلوچستان در عصر قاجار را هم مسعود کوهستانی نژاد مورخ و محقق تاریخ معاصر بر عهده داشته است.

این مجلد گزیده‌ای از اسناد و مدارک مطبوعات و جراید ایران در حدفاصل روی کار آمدن رضاخان تا ورود متفقین به ایران و پایان عصر پهلوی اول درباره بلوچستان را در بردارد و از نشريات آن دوران چون روزنامه ایران، حب‌المتین کلکته و اطلاعات جمع‌آوری شده است.

